

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, július 19.

A megoldás.

(K. Ö.) A tarifa-értekezletnek meg van az az eredménye, hogy positiv alakot kezd ölteni az a kérdés, hogy mi történik, ha Ausztriával megegyezni nem tudunk.

Az Enyedy Lukács által a képviselőház elé terjesztett határozati javaslatnak lényegét tekintve, a vámtarifa-értekezletnek első sorban is ezzel a kérdéssel kellett volna foglalkoznia, jól tudván, hogy a kereskedelmi szerződések lejártáig ráérünk oly tarifa-tervezet elkészítésével, mely érdekeinknek leginkább megfelel. Ausztriával pedig, ha nem sikerül a gazdasági kiegyezés, megegyezünk majd egyszerű tarifa szerződés útján, melynek alapján a nemzetközi szerződések lejártának idejéig lebonyolíthatjuk kereskedelmi forgalmunkat.

A kormány azonban szánt-szándékkal abba az irányba terelte az ügyet, hogy a vám-értekezlettel meddő munkánál mást nem várhatunk. A kereskedelmi miniszter ugyanis kijelentette, hogy az önálló berendezésre tett ez az első lépés nem irányul Ausztria ellen, mert gazdasági életünk berendezésére az ország érdekének leginkább megfelelőnek tartja, ha Ausztriával a vám és kereskedelmi közösséget továbbra is fentartjuk. A kormány hangoztatja ugyan, hogy mily kötelességeket ró rá az 1867. XII. t.-cz. 68. §-a, valamint az 1898. I. t.-cz. is, de az csak addig jó a hiszékeny közvélemény

megnyugtatóására, míg Bánffy báró újabb meglepetéssel meg nem rohanja a kiegyezési kérdést teljes apathiával kísérelt közönséget.

Hogy valami meglepetés van készülöben, azt elárulják a kormány sugalmazott lapjai, melyek azóta, hogy a vámtarifa-értekezlet napirenden van, uniszónó a fölött keseregnek, hogy az önálló vámterület felállítása millió s millió mezőgazdasággal foglalkozó existenciának súlyos megkárosításával lenne összekötve.

Valóban megható az a kesergés egy oly társadalmi osztály gazdasági romlása felett, melylyel az uralkodó rendszer soha egy fikarcznyt sem törődött.

De minthogy ennek nem szabad megtörténnie, minden áron azon kell lennünk, hogy az 1898. I. t.-cz. alapján Ausztriával oly megállapodást létesítsünk, mely lehetővé teszi a közös vámterületet a nélkül, hogy szövetséget kötnénk vele.

A Bánffy-kormány tehát, dacára minden taktikázásnak, kezd lemondani arról, hogy Ausztriával alkotmányos uton meg tudja kötni a kiegyezést. Pedig ugyancsak elég lojálisan viselkedett az osztrák érdekek előmozdítása érdekében. Még a magyar kvótát is felemelte, csak hogy csillapítólag hathasson a felkorbácsolt osztrák párt-szenvedélyekre.

A közös vámterület létesül, ha az 1867. XII. t.-cz értelmében az alkotmányos Ausztriával vám- és kereskedelmi szövetséget kötünk. Az ausztriai belkormányzatban a parlamentarizmus alkotmányosságot pótolhatja a sokat emlegetett 14. §-a, de nem azon viszony tekintetében,

mely Ausztria és Magyarország közt a vám- és kereskedelmi szerződés révén keletkezik. Ez következik a 14. §. lényegéből, mely épen akkor funkcionál, mikor az alkotmányosság szünetel, következik az 1898. I. t.-cz.-ből és a miniszter nyilatkozatából, ki Apponyi remek érvelésére kimondotta, hogy 1898. január 1-je óta az önálló rendelkezés jogi álláspontján állunk.

Ha nincs alkotmányosság Ausztriában, nincs vám és kereskedelmi szövetség, ha pedig mégis minden áron fenn akarjuk tartani a közös vámterületet, ez csak a törvények nyílt megszegésével történhetik. Ausztriában intézhetnek a 14. §-a, vagy az időközben változást szenvedett alkotmány, de mindkét esetben csak a kiegyezési törvény szellemének s betűjének magyar részről történő megváltoztatása után.

Ha csak Bánffy s parlamenti többsége arra az abszurd közjogi álláspontra nem helyezkedik, hogy miután Ausztriában nincs alkotmányosság, vám- s kereskedelmi szövetség nem köthető, a közös vámterület fentartását azonban az ország gazdasági érdeke követeli, tehát kössünk egyezséget, más kereskedelmi szerződések módjára.

Arra pedig gondolni is alig lehet, hogy Ausztriával a helyzet annyira tisztulna, hogy a parlamentarizmus működés lehetségessé tétetné. Mert ez csak a nyelvredelekek visszavonásával történhetné. Igaz, hogy akkor a németek lennének a kormánybarátok. Csak hogy ebben az esetben arany Prágából indulna ki ismét a moz-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A s z a k á l.

Irta: Stella.

— Ön hazudik uram! mond Benkő Ferencz. Arányi János, kinek ez mondva lett, nyugodtan fellépett helyéről s a hozzá szólót pofon vágta.

A kapocsi kaszinóban, hol ez a kisinczidens történt, az urak felugráltak helyeikről, hogy Benkőt, ki Arányira székelt emelt, lécsendesítsék.

Az összeszólalkozásra s ebből kifolyólag a tettegességre egy tarokk-parthie adott okot. Benkő, Arányi, a páter és a jegyző képezték a kapocsi tarokk-kompániát. Az ifju Benkővel nem szívesen játszottak egyikőjük sem, mivel henczegő természete hevességével gyakran megsértette őket, de hát szenvedélyes játékos lévén eltűrték, mert szükség volt reá. A mai sértés persze olyan mérvű, mit nyugodtan el- tűrni nem lehetett. A dolognak természetesen folytatása is volt, Benkő u. i. elküldte segédeit Arányihoz.

Az öreg ur most dilemmába jutott, mivel puritán elvei nem egyeztek meg a társadalom fonák felfogásával, mely a párbajt hivatalból üldözi ugyan, de egyuttal kötelezi reá az emberre. Elítélte a törvényt, elítélte a társadalmat e kinövéséért, gyűlölte a krakelereket, kik esupa henczegésből egész hidegvérrel lövik le gyakran legjobb pajtásukat. És most ő, — ki

különbén nagyon békés természetű, de egyszerűmódú becsületére nagyon büszke ember volt — jutott olyan körülmények közé, hogy fegyvert kell fognia. De hát mit tehetett, csak nem akar erkölcsi halott lenni. Megnevezte hát ő is segédeit.

Azok aztán két napi erős munka után — mert az Arányi segédei ismervén felök elveit, igyekeztek ügyét úgy intézni, hogy a lovagiaságnak is elég legyen téve, de meg az elveiből se kelljen engednie — az affairét békés uton kiegyenlítették. Benkő nem szívesen egyezett az ügy békés elintézésébe, mert szerette volna az öregot — kitől hetvenkedése miatt többször kikapott — megvagdálni, de hát nem sikerült, meg kellett nyugodnia a segédek itéletében.

A felek csak szinleg békültek ki, mivel egyik sem tudta feledni a rajta elkövetett sértést, kerülték hát egymást, mindenik jobbnak látta kitérni a másik elől.

* * *

Arányi János legkisebb leánya betölté 17-ik évét. Haza került az intézetből s bevezették a társaságba. Józsa igen csinos leány-nyá nőtte ki magát s a merre csak ment szép sikereket aratott. És csodálatos, mindenütt sok udvarló forgott körül, csak Kapocson, a szülővárosában vallott kudarcot, a mi sok, nagyon sok keserőséget okozott neki. Az első bálon, melyben Kapocson részt vett, elég petrezselymet árult, pedig hát csinos, szép leány,

jó tánczos és hozzá kedves, megnyerő modorn volt. Eleinte nem tudták ennek okát, anya és leány pedig sokat gondolkoztak fölötté.

— Hát nem tudjátok megérteni — mond egyszer az apa, — hogy mindezt Benkő okozza. Hiszen mi nem vagyunk jó barátok, az affaire óta kerüljük egymást, »jó reggelt« »jó napot« nál többet nem beszéltünk egymással. Hiába, én nem tudok a szemé közé nézni annak a henczegő kölyöknek, de úgy látszik ő sem könnyen feledí a pofont Most bosszulja meg magát. De se baj fiam, mulatsz te majd a jövő farsangon, amikor Czenczi nénédhez küldelek bálózni Pestre.

— Könnyű azt mondani, hogy ne busuljak, de te apuskám nem tudod megérteni, mit tesz az látni mint mulatnak a többiek, s nekem azt tétlenül kell néznom. Hallani mint dicsekszenek, ki mennyit tánczolt, hogyan mulatott, tűrni a gunyos tekinteteket, a résztvevő hangot! Nagy ünuralmamba került a szemeimbe toluoló könnyeket visszatartani.

— Ne törődj vele gyermekem, az a nyomorult rajtad vesz bosszút érettem. De fogadom kárpótolva léssz ezért.

A farsang nagyon zajos volt. Józsa persze nem vett részt több mulatságban, pedig Benkő Kapocs egyetlen számbavehető fiatal embere, a bójtbe is rendezett több mulatságot. A hangversenyek, felolvasások soirek egymást érték. Józsa persze otthon maradt és sajtó szívvél hallgatta barátinői referádat.

Benkőnek elégtétel volt adva, bosszúját

galom, mely még inkább siettetné az elmaradhatatlan végkifejlődést.

Valóban gyönyörű perspektiva! Ausztriában abszolútizmus és 14. §. Magyarországon államcsiny és gazdasági érdekeink veszélyben forgása, mint elmaradhatatlan következménye annak a pártpolitikának, mely az önhizlalásnál magasabb érdeket nem ismert.

Aratás után.

A szükségből kicsépett, zsenge gabona-szemek, melyek hamarjába a piacra dobattak, — nagy debüt idéztek elő a gabonaneműk árában még pedig alig néhány nap alatt. Itt helyben a búza ára a tegnapi piacon 9 frtra ugrott le 10 frt 45 krról. Ily rohamos hanyatlás nem fog egyhamar megállni, legalább jelenlegi gazdasági helyzetünk mellett arra nagy remény nem lehet, kétségtelen, hogy ezt a meglepő árhanatlást a tömeges kínálat okozza, a terményeknek nagy tömegben való piacra dobása. A szükség parancsolja ezt. A tavalyi rossz termés a gazdával kiaknázott minden képzelhető jövedelmi forrást, minden hiteleszközt igénybevetett. Kétségtelen, hogy sok esetben a szükség nyomorult tanácsadó volt és a gazda nem igen válogatott szorult helyzetében a hiteleszközök között. És most ezek mind kielégítést igényelnek, még pedig sürgősen. A búza meglehetősen ára és annak hanyatlásától való alapos félelem szintén sarkalja a gazdát, hogy terményén minél hamarabb túladjon. Ehhez vehetjük legfőképpen még az adóprést, mely az engedélyezett csekély vigalmas szünet után új erővel működik.

Vám-ankét.

A vámparlament utolsó ülése felette hűvös hangulatban s folyton gyűrűlő közönség mellett folyt le. Az ülés szónokai tulnyomólag az autonóm vámterület mellett foglaltak állást, különösen pedig a textil ipar érdekében, mely iparág fölvirágzására a védelmen kívül, Magyarországon az összes előfeltételek meg vannak.

Kiváló érdekű a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara titkárának dr. Sarkadi Lajosnak

beszéde, ki helyesli a mezőgazdaság pártolását és fejlődésének elősegítését, de nem agrár vámmal, hanem a termelés olcsóságát kell elősegíteni minden lehető eszközzel.

Az ülés lefolyásáról tudósítónk különben a következőket közli:

Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter megnyitván az ülést, elsőnek Spitzer Ignác szólal fel a textilipar szempontjából, amelyet csak védvám mellett lehet meghonosítani, amire a legjobb példa épen az osztrák textilipar felvirágása. Behozatalunk ebben az iparágban sokkal többre rug, mint amennyit a statisztika kimutat. A tarifatervezetet egyébiránt alapul elfogadja, de szakemberek meghallgatása alapján módosítandónak tartja. Több selyem- és pamutnyerszikk vámtételét mérséklendőnek óhajtja. Pártolja az ipari nyersanyagoknak lehető vámentes behozatalát.

Dr. Sarkadi Lajos beszéde.

Dr. Sarkadi Lajos (Nagyvárad): Csodálkozom a felett, hogy egyáltalán kérdés tárgyává volt tehető, vajjon a tervezet actualis-e, vagy nem. Utal arra az érdekes nézetelentésre, amely Magyarországot két oly nagy elméje között, mint Wekerle és Hieronymi, támadt abban a kérdésben, hogy 1908-ig mennyiben érvényesülhet gyakorlatilag az autonóm vámterület. A két nézet bármelyike álljon is meg azonban, mind egyik alapján actualisnak kell tekinteni az autonóm vámterületét, legalább is Ausztriával szemben.

A vámterület beosztását helyesli. A mezőgazdaság istápolását föltétlenül szükségesnek tartja, de nem agrár vámmal, hanem azzal a módszerrel, amit az iparral szemben szolgáló nézete szerint elég helytelen dolog volt követni, t. i. lehetőleg messzemenő állami támogatással és olyan eszközökkel, amelyek a termelési költségek apasztását idézik elő, mint pl. a földadó leszállítása és oly vasuti politika érvényesítésével, amely a magyar királyi államvasutakat nem keresethozó üzemenek tekinti, hanem a magyar mezőgazdaság szolgálatába állítja. Mérsékelt mezőgazdasági vámmal csak két különleges szempontból óhajt: tekintettel az erdélyi részek rosszabb termelési viszonyaira, amelyeknél fogva a Balkán-államokkal szemben tényleg védekeznünk kell és iparvédelmi szempontból, hogy iparcikkeinknek könnyebben egyengethessük az utat a Balkán-államokba.

Az ipari nyersanyagokra és félgártmányokra kiterjesztendőnek tartja a gépekre contemplált kedvezményt, amely a vámentességig is ki volna terjeszthető és amely esetről esetre volna a kormány részéről megadandó. Az ipari

vámokra nézve a contemplált védvámokat a legnagyobb meglepéssel üdvözli azon iparok tekintetében, amelyeknek természetes előfeltételei az országban meg vannak, sőt a tilalmi határig is elmenne ezeknél. A fogyasztó publikumot formálisan gondnokság alá kell helyezni, rá kell kényszeríteni, hogy a magyar ipar termékeit fogyassza, különben az iparfejlesztéssel soha célzott nem értünk. A népsűrűség hiányára nézve felhozott kifogásokkal szemben csak két-tőre utal: a székely vándorlásra és a felvidéki népek Amerikába vándorlására.

A hazánkban meg nem honosítható iparcikkekre nézve csak oly vámmal állapíthatók meg, amelyek a szerződéses tételek felett, de a közös vámtarifa tételei alatt állanak.

A pénzügyi vámmal különösen közfogyasztás tárgyát képező cikkeknek lehetőleg lejjebb szállítandók, épen tekintettel a tanácskozással folyamán felemlített negyedik rendre, amelynek érdekében az állam is hozhat áldozatot.

A tengeren való behozatal kedvezményezését plansibilisnek tartja és végül azon óhajtja fejezi ki, vajha 1899. január 1-én már életbe léphetne a külön vámterület. (Eljenzés.)

Záray Károly (Pécs): A legnagyobb előnyt Ausztriával kötendő méltányos egyezménytől várja, a mi ugy a magyar mezőgazdaság, mint az osztrák ipar érdekeinek legjobban megfelel. Örömmel üdvözli a tarifatervezetet, mert az abban kifejezésre jutó védekezésben igen alkalmas eszközt lát arra nézve, hogy a kényszerileg beállott rendszerváltozás a termelésben nálunk is nagyon könnyen megvalósulhat, akár közös, akár önálló vámterület mellett. A pénzügyi vámmal az országban nem termelt fogyasztási cikkekre való kivételét helytelennek tartja, mert ebben a fogyasztóközönség új adókat fog látni. Az egyes szöványagokra és a textiliparhoz szükséges gépekre felényire óhajtja mérsékelteni a vámmat. Az önálló vámterületnek mielőbbi létesítését pártolja.

Szabó Kálmán: Minden ország erőforrását a közgazdaság képezi, mely azonban nálunk, mint tisztán csak a földművelésre szorított, nagyon egyoldalú. Az iparnak felvirágoztatása tehát az országnak létérdeke. A közös vámterület mellett Ausztria iparra a mi iparunkat elnyomja, ezért az önálló vámterületnek híve. Különösen oly iparágak meghonosítását sürgeti, amelyek nem feltételezik a munka folytonosságát, hogy a munka nyáron át a mezőgazdaságnak is szolgálatába állhasson. A tervezet beosztását helyesli, a minimális vámtarifának létesítését azonban ellenzi. Az agrár vámmal behozatala a mezőgazdaság érdekében nagyon indokolt volna. Törvényhozási intézkedést óhajt arra nézve, hogy a gazdák a magtárban levő terményre kaphassanak előleget. Az ipari se-

kitöltötte az öregem, most azután semleges állást foglalt az Arányi családdal szemben.

A tavasz is elkövetkezett. Kapocson nagyobb majális lett tervezve. Erre Jósának több vidéki ismerőse ígérkezett, ezek kedvéért ő is elment. Gyönyörűen nézett ki világos kék decoltált ruhájában, mely formás hófehér vállakat engedett látni, s remekül illett szőke haja, kék szemei és rózsás arcához.

Benkőnek csak most tűnt fel a Józsa szépsége, szívesen közeledett volna most már hozzá, de hogyan tehetné azt, a visszautasítástól tarthatott, de meg büszke is volt. Sokat gondolkozott hogyan juthatna közelébe anélkül, hogy az apa előtt ne kelljen megalázkodnia. A leánytól is félt, mert mint látta jellemre hasonlít apjához. Belenyugodott hát a változhatlanba, bár sok bosszúságot okozott neki a szomszéd városból átránduló fiatal emberek egyike, ki Jósának erősen csapta a szelet.

A lányon is olyan forma érzés vett erőt. Tárnoki gyakori vendégük vala, a mit bizony megunt. A fiatal ember társasága terhére kezdett lenni; ezt a szülők is észre vették s nem késtek leányuknak tudomására hozni, mikép az ifjuval nem szabad úgy bánnia, mivel őt neki szánták, Józsa most már aztán csak azért sem foglalkozott vele, de úgy viselkedett, hogy Tárnoki jobbnak látta odább állni.

Barátnői sokat beszéltek Benkőről, őt ilyenkor mindig irigység fogta el irántok, végtelen vágy vett rajta erőt megismerkedni vele, nagyon nagyon szerette volna őt elhódítani barátnőitől.

Hogy erre képes volna, azt biztosra vette, bizott magában és szépségében.

Egy alkalommal Józsa társalkodónéjával a szomszéd városba kocsizott bevásárlások eszközölése végett. A csipkék, selymek megválasztása sok időt vett igénybe s észre sem vették, hogy estére jár az idő. Hajtattak hát sebesen, mert férfi nem levén velők, féltek a veszélyes úton. Vig történeteket meséltek egymásnak, igyekezvén félelmöket elűzni. Egy, az út mellett levő madárijesztő különös alakjától a lovak megbokrosodtak. A kocsis minden erejét megfeszíté a két felbőszült sárkányt visszatartani de képtelen volt reá. A két nő rémülten sikoltott, mitől a lovak még inkább féltek, s csak féktelenebbül rohantak.

A veszély már-már kikérülhetlennek látszott midőn egy lovas — ki sebesen vágatva jött, a lovak elé állt s vas kézzel ragadta meg a rudat. A lovak prüszögve, horkolva álltak meg, a két nő pedig hálásan nyújtá kezét a derék szabadítóknak — ki saját élete veszélyeztetésével menté meg őket. Már sötét volt, a lovak kalapja erősen szemére huzva, nem lehetett hát arcát látni s midőn Józsa az ijedségtől még mindig remegő hangon kérde, kinek köszönjük életünket, a férfi csak annyit mondott: — Minek az Nagysád? örülök, hogy hasznára lehettem Önöknek s elvágatott.

Az eset Kapocson nagy feltűnést keltett s nem győzték eleget találgatni, ki lehetett a rejtélyes szabadító, végre megtudták, miszerint Benkő is a városban tartózkodott ugyanakkor

és mindjárt meginterviewolták, vajjon nem-e ő szabadtá meg Jósát, de Benkő oly erélyesen tiltakozott, hogy e feltevést elvetették, tovább kombináltak tehát.

A leány azonban meg volt győződve, miszerint a lovak más nem lehetett, mint Benkő, egy hang bensejében azt sugta neki. Most még inkább vágyott őt megismerni. A lovak hangja folyton fülébe csengett, szeméit, melyek a sötétben is csillámlottak, mindig látni vélte.

Eljött a farsang. Józsa készült fel Pestre, ott szándékozott tölteni az egész telet. A Kapocsi lányok irigyelték is ezért! Az öreg Arányi megtartotta szavát, a leányát kárpótolta a tavalyi kudarcért.

Nagynénje, ki nagyvilági hölgy volt, nyílt házat tartott s bál, színház, jour, hangverseny soirée egymást érték. Józsa kitűnően érezte magát, de azért nem vala önmagával megelégedve. Hiányzott neki valami, de hogy mi az, azt maga sem tudta. Szép, csinos leány, jó tánczos, kedves, megnyerő modoru, ilyen tulajdonokkal felruházva, az udvarlók egész serege rajongta körül, de ezek üres fecsegése, gyakran izetlen, banális bókjai nem elégiték ki. Másra, többre vágyott.

A jogász bálon történt. A második négyes közeledett. A táncrend minden passzusa előjegyezve, csupán a második négyesre nem volt foglalkozva. A szerelmeseik tánczát keljen ülve végig néznie? Kezdett kétségbeesni. Egyszerre egyik ismerőse csinos barna fiatal emberrel jelenik meg előtte, ki bemutatva magát, a

gédanyagokat nagyon mérsékelten kívánja megvásároltatni, nemkülönben a nálunk nem készített iparcikkeket is. A pénzügyi vámkokat csak luxuscikkekre nézve pártolhatja. A tengeren való behozatalnak kedvezményben való részesítését nagyon helyesli. Óhajtja, hogy a Dunánk kereskedelmi útja is fejlesztessék.

Csillag Gyula dr., a pozsony megyei gazdasági egyesület kiküldöttje helyesli az agrárvámokat. Franciaország példája mutatja, hogy helyes védvámokkal mennyire sikerült mezőgazdaságát, különösen bortermelését megoltalmazni. A közös vámterület híve. A szövetségnek öt évre való megkötését s a külföldi államok némelyikével kötött káros kereskedelmi szerződések mielőbbi felbontását kívánja. Különös fontossággal bír a határszéli megyékre nézve az u. n. határforgalom szabályozása, ha Magyarország és Ausztria közt a vámvonal tényleg felállíthatnak. Az autonóm tarifa tervezet X. cikkében van ugyan a határforgalom vámmentességére vonatkozó, az eddigi határozmányoknak megfelelő rendelkezés, azonban az nem elegendő. Nem elegendők még olyféle határozmányok sem, minők a német birodalommal, Olaszországgal és Svájcjal 1892-ben és Szerbiával s Romániával 1893-ban kötött szerződések pótcikkeiben foglaltak, melyek a határkerületi forgalomban bizonyos kis mennyiségű áruknak és a mindennapi fogyasztásnak megfelelő élelmi cikkeknek vámmentességét megállapítják, hanem mindenestre különösen az ottani lakosság megélhetésének megfelelő határozmányok volnának egyezményi uton megállapítandók s ez mindkét államterület határlakosainak érdeke.

A tengeren való behozatal kedvezményezéséből a mezőgazdasági termékeket föltétlenül kizárandónak tartja, mert Fiuméba már is kezd az orosz buza beözönlenni s e veszély az olcsó tengeri szállítás mellett mindig nagyobb lesz.

Fürst Jakab mint kereskedő éppen olyan érdekelt a vámterület kérdésében, mint akár-melyik mezőgazda, de azért éppen nem fél a külön vámterülettől. Ausztriának inkább van oka félni; Ausztriára nézve az önálló vámterület a szociális forradalmat jelenti. Ausztriának máshol nincs piaca, mint Magyarországon, nincs még a Keleten sem, ahol saját kárára adja el olcsóbban iparcikkeit, Magyarországgal fizettetvén meg a többletet. Ilyen országgal szerződést kötni nem is lehet. Hangsúlyozza a kereskedelem nagy jelentőségét. A kik az országban a kereskedelmet támadják, azok sohasem látták a külföldön, hogy mi az a virágzó kereskedelem. Anglia iparának felvirágzását kereskedelmének köszönheti.

A textilipar Ausztriának legnagyobb erőforrása. Több mint 200 millió értékű ilyen

iparcikkeket hoznak be Magyarországra. De a legbántóbb az a nagy haszon, a melyet Ausztria e révén Magyarországon huz, a mely több mint 100 millió frt. A t. collegák Ausztriában ezt nagyon jól tudják, de csak azért lármáznak, mert többet akarnak kidrúkolni tőlünk. (Derültség).

Szóló éppen nem tart attól, hogy a kereskedelmi és vámszövetség létre nem jön, mert az osztrákok tudják, hogy életkérdés az rájuk nézve, ha mi át nem vesszük tőlük az iparcikkeket. Ha Ausztria mégis kényszeritné Magyarországot, majd meg fogja honosítani ezt az iparágat. A tarifa módosítására nézve irásbelileg fogja előadni nyilatkozatát.

Koller Pál, a fehérmegyei gazd. egyesület kiküldöttje a külön vámtarifát kívánja; nemcsak a mezőgazdaság, de azt ipar szempontjából is — mert mint jó hazafi e kettő érdekét nem tudja elválasztani — ellene van a vámszövetségnek. Az ipar felvirágzását különösen a munkások érdekében óhajtja. mert ezek az aratás ideje alatt szerzett jövedelemből nem képesek egész esztendőn át megélni. Nem tart attól, hogy ezáltal a mezőgazdaságtól elvonjuk a munkásokat, mert a gépek olcsóbban ugyanazt a szolgálatot teszik, mint a munkások; jelenleg is csak azért nem veszik ezt alkalmazásba, nehogy a munkásokat megfosszák kenyerüktől.

A vámdíjteleket helyesnek tartja; egyformán kell védelmezni az ipart is és a mezőgazdaságot is; a pénzügyi vámkokra pedig azért van szükség, hogy az abból eredő jövedelemből az átmeneti időben a mezőgazdaságot támogassuk. A gyapotot és juttát nagy vámmal óhajtáná sújtani, mert ezeknek vámmentes bejövetele nagyon lenyomja a mi gyapotunknak és élelünknek az árát. Önálló vámterület esete csökkenthetjük gabonatermelésünket és így nem leszünk kivitelre utalva. E csökkentést könnyen pótolhatják a gyümölcsstermelés és más az ipar szükségleteit fedező termények produktálása.

Ivánka Oszkár: Csodálkozását fejezi ki a felett, hogy a földmívelési minisztert nem látja az értekezleten, a hol pedig Magyarország létalapotját legközelebből érintő kérdések tárgyalatnak. Ennek bizonyára valami gátló oka van. Az eddig felszólaltak vagy éppen nem, vagy csak nagyon kevéssé foglalkoztak a vámtarifátelekkel. Ez természetes is, mert ezeket csak abban a relációban lehet megbirálni, a melyben ezek alkalmazást fognak nyerni. Az értekezlet tárgyalásaiból azonban különböző tanulságokat lehet levonni: először azt, hogy a szónokok nagy része súlyosan elítélte Magyarországnak évtizedeken át folytatott közgazdasági politikáját; másodsor látjuk, hogy mily különböző hangon tárgyalatnak ezen aktuális közgazdasági kér-

dések nálunk és Ausztriában. Nálunk a tárgyalás hangja mindig a tárgyilagosság, míg Ausztriában az izgatottság, az ellenünk való izgatás nyilatkozik meg a tárgyalásokban.

Az eddigi közgazdasági irány ipari, de mezőgazdasági érdekeinket is az osztrák ipar érdekeinek áldozta fel még a külállamokkal kötött szerződésekben is. Ezen a jövőben változtatni kell. A harmadik tanulság az a különbség, mely az agráriusok és az ipar képviselőinek felszólalásában megnyilatkozott. Az agráriusok a közös vámterület alapján állanak, részint politikai szempontból, mely még itt sem választható el, másrészt pedig a mezőgazdaság szempontjából. Ha lehet, létesítsék a közös vámterület, de az iparosok a külön vámterületet pártolták, mert csak külön vámterületen fejlődhetik az ipar.

Ivánka így végzi szavait: Hasznos munkát végzett a kormány, midőn ezt az anketet egybehívta. Tisztázódnak az eszmék. A közel jövő sorsa a kormány kezében van. Ha kellő érzékkel le tudja vonni a hallottak következtetéseit, akár — ha érdekeink sérelme nélkül lehet: közös vámterülettel, akár az önálló vámterülettel: akkor monumentumot állít, mely dicsőségére fog válni. De ha nem tudja eltalálni a helyes utat, akkor nyomoruságunknak és szégyentünknek monumentuma lesz, a mit örökségül hagy.

Az utolsó szónok **Szavay Gyula** volt, ki lelkesen beszélt az önálló vámterület mellett.

Végül **Dániel** miniszter állott fel, méltatva az elhangzott beszédek magas színvonalát, felkérte az értekezlet tagjait, hogy aki akarja, adja be írásban is véleményét, amit majd ki fog nyomtatni.

A Vilmos-huszárok százados ünnepe.

— Fejedelmi vendégek Nagyváradon. —

Fejedelmi magas vendégek érkeznek e hét végén Szent László városába, hogy részt vegyen egy dicső multu huszárezred ünnepélyén, melylyel az ezred fennállásának századik évének fordulóját üli.

A magyar vitézség számtalan megnyilatkozása, dicsőséges csaták emléke fűződik e száz esztendőhöz.

Az ünnepély fényes lesz, méltó a ritka alkalomhoz.

Legkimagaslóbb mozzanata az ünnepélynek, hogy abban **Ottó** főherceg ő

négyest kéri. Józsa megkönnyebbülten sóhajtott fel s tánczosok karján a már sorakozni kezdő párok felé indult. Hirtelenében meg sem nézte tánczosát, de a mint szemeközé pillantott, attól a tekintettől megdöbbsent. Az utszéli jelenet, — midőn a felbőszült féket vesztett lovak elragadták kocsiját, midőn már közel volt a katasztrófához, megjelent egy sötét alak, ki egyetlen rántással megállította az örülten vágató paripákat — ismét előtte állt. S midőn az ifju megszólalt, hangja édes rezgéssel járta át minden idegét, a hang, az ifju hangja azonos vala azzal, mely kérdésére szerényen válaszolt: »Minek az Nagysád? Örülök, hogy hasznára lehettem önöknek.«

Különös, mióta a fővárosban időzött Benkő, soh'sem jutott eszébe, most az ifju látásánál megjelent lelki szemei előtt Benkő szép férfias alakja és ni, minő hasonlatosság a kettő között! De nem csak az alak hasonlított, az arc is. Barna volt mindkettő, nagy ragyogó fekete szemmel, csupán amaz szép fekete körszakált viselt, míg emez egészen borotvált arcza vala, kis kaczkias bajuszszal.

Józsa sajátos varázs vette körül az ifju társaságában. Benkő — kit csak az utcáról ismert, az a rejtélyes szabadító, Barna Józsefben volt megtestesülve. S ez a Barna József folyton vele mulatott, ismeretségük nem maradt felületlen, mivel ő is a fővárosban farsangolt s kérte Czenczi nénit, engedné meg tiszteletét tehetni. Ettől fogva Józsa mindenütt a Barna társaságában lehetett látni. A leány

már nem elégedetlenkedett többé, az ifju társasága elfeledteté Benkőt, el a rejtélyes idegent, egészen átadta magát annak a boldog érzeménynek, melyet megnevezni még nem tudott s mely egész valóját betölté.

Barna pedig mint látszott, komolyan udvarolt a leánynak, önálló volt már, szép birtoknak tulajdonosa, azonkívül csinos férfi, a férjre vadászó leányok előtt hát nagy tekintély. Sokan kivetették a hálót, de ő ügyesen kiköltötte kezeik közül. Józsa tetszett neki, megakart bizonyosodni a leány érzelmeiről. Nyiltan lépett fel, elmondta, hogy már az első találkozásnál, első látásánál tüzet fogott a szíve. Midőn azt a feledhetlen második négyest együtt tánczolták, szíve azt sugta neki, hogy ez a leány lesz az, kivel karöltve fog az egész életlen keresztül lejtteni. Nem akart, nem mert előbb szólani, tisztában kellett jönnie saját magával, meg kellett bizonyosodnia, valjon az érzemény, mely Józsa közelében fogva tartja, nem-e muló érzemény, nem szalmaláng-e, mely legelső fuvallatra elalszik?

— És milyen megállapodásra jutott? — kérde a leány.

— Arra, hogy szeretem kegyedet nagyon, mélyen s viszontszerellem birásáért mindenre képes volnék. Oh mondja, tudná-e viszonzni érzelmeimet? Mondja, szavaim visszhangra találnak a szívében?

A leány nem felelt, de szemei, arcza bőségesen elmondtak mindent, a mit az ifju tudni akart.

Hanem a rejtélyes idegen meg a Benkő alakja ismét megjelent előtte. Mondja csak — kezdé egyszer — nem járt ön soha a mi vidékünkön? Nincsenek ott ismerősei?

— Jártam nem jártam arra, s azt a vidéket eddig nem ismertem, de most szándékozom, — felelt jelentőségteljesen mosolyogva. De várjon csak, — folytatá, — ismerősöm van, Benkő Ferencnek hívják, derék czimbora, Füreden sokat mulattunk együtt.

— Igazán ismeri?
— Hát mi különös van abban?
— Ő ugy hasonlít Önhöz!
— Igen, sokan tévesztettek össze bennünket.

* * *
A farsangnak vége volt már s Józsa nehéz szívvel vált meg Barnától, ki megígérte neki egy hó mulva tiszteletét tenni, hogy »a mamával beszélhessen.«

— Haza kell mennem, mondá, ügyemet rendezni, mert a tisztartó, az ispán, csak akkor végzik lelkiismeretes kötelességeiket, ha az ember maga is utánuk lát.

Józsa boldogan ment hát haza, el beszélte szülőinek hódítását. Olvasta a perczeket, míg szíve ifját ismét viszontláthatja. Nem járt sehova, nem érdekelte semmi. Kapocs bizony csendes ez idő szerint, az egyetlen fiatal ember, Benkő is távol volt. Utazott Német- és Franciaországba. Eljött az idő, midőn Barnának be kellett volna köszöntenie Józsa roppant izgatott, türelmetlen lett.

Fensége, továbbá *Don Miguel* braganzai herczeg részt vesznek.

Az ezred koronás tulajdonosa: *Vilmos* német császár ő Felsége személyesen nem jöhet el, hogy együtt örüljön vitéz ezredével, hanem helyetteseként *Schwarzkoppen* szárnysegéd-ezredes és a 2. sz. Ferencz császár gárda-ezred parancsnoka vesz részt az ünnepélyen.

A német császár képviselője érdekes alak, különösen a *Dreyfuss-ügy* óta.

Schwarzkoppen ugyanis az egész Európában nagy port vert ügy keletkezésekor mint Németország katonai attachéja Párisban lakott s azt állították, hogy nékie adta el *Dreyfuss* a hirhedt borderaut.

Ottó főherczeg és *Don Miguel* ő Fenségeik külön udvari vonaton érkeznek, míg *Schwarzkoppen* szombaton, július 23-án este a budapesti gyorsvonattal jön Nagyváradra.

A magas személyiségeken kívül számos előkelő katonai személy érkezik Nagyváradra, hogy jelen legyen a szép ünnepélyen. Eddig mintegy huszonöt magas rangú katonatiszt jövelele van bejelentve.

A Ferencz József-laktanya udvara és az épületek nagy díszszel, izlésesen lesznek dekorálva.

Egyik legérdekesebb mozzanata lesz az ünnepélynek az ezred történetéből vett előképek bemutatása, korhű öltözetekben.

A város és az ezred parancsnokság a laktanya udvarán kellőleg gondoskodnak megfelelő néző helyről.

Ottó főherczegnek és *Don Miguel* ő Fenségeiknek külön díszes tribünt állítanak fel, azonkívül egy nagyobb tribün lesz a meghívott előkelőségeknek.

A terminus letelt s ő még sem jött, egykét hét is elmúlt és sem ő, sem tudósítás. A szülők vigasztalták, de nem használt, a leány nagyon szomorú, nagyon levert volt.

Benkő is haza került külföldi útjáról, a kapocsi élet kezdett fellendülni, de Józstól mindez nem érdekelte, a csalódás nagyon megviselte. Ha társaságba ment is szomorúan húzódtott félre s gondolataiba merült.

Egy kora délelőtt a város csinos sétaterén kóborogott, mert az orvos sápadtsága miatt mozgást ajánlott, — midőn Benkő termett hirtelen mellette, elvesztett zsebkendőjét nyújtva át neki. Józsa pirulva vette át a zsebkendőt, s hebegve mondott köszönetet. A férfi hangja, átható tekintete megzavarta őt. Ilyen közélről még nem látta, még soh'sem beszélt vele, s mégis úgy tetszett mintha régi, régi ismerőst látna maga előtt. Tágra nyílt szemekkel bámult, szíve hevesen dobogott.

A férfi kéjelt a leány zavarán, olvasott a lelkében s látta a harcot, melyet viv, majd megszánta őt.

— Hát nem ismer, — szólt gyöngéd, behizelgő hangon.

A leány nem felelt, feltóduló érzelmei nem engedék szóhoz jutni, csak fejével intett nemet, — Olyan hamar elfeledkezett Barnáról, — szólt mosolyogva a férfi.

— De hiszen ön Benkő, — szólt végre erőt véve magán a leány.

Az ifju közelebb lépett hozzá, megfogta kezét s bensőségteljes hangon mondá:

— Benkő és Barna egy és ugyanazon személy, Nem tudtam a kegyed közel-be jutni másképp, hát cselhez folyamodtam. Ha mint

Az ezred parancsnokság már kibocsátotta a meghívókat. A polgárságból csak korlátolt számban, főleg a notabilitások lesznek hivatalosak.

Fogyasztási szövetkezet Nagyváradon.

A nagyváradi és biharmegyei köz- és magántisztviselők takarékos és önségély egyletbe pendítették meg ez év elején egy fogyasztási szövetkezet létesítésének az eszméjét.

Az országban már több helyen próbálkoztak ilyen szövetkezettel; egy részük nem birt prosperálni, míg sok helyen igen szép eredménnyel működik s ez igazolja, hogy az ilyen szövetkezetek létezése első sorban a vezetéstől függ.

Nagyváradon létesítendő szövetkezet ügyét olyan kiváló férfiak karolták fel s vették kezükbe, akik előre is biztosítékot nyújtanak, hogy a kívánt siker el nem marad.

Különben a szövetkezet célját, a szervezés módjait világosan megmagyarázza a kibocsátott következő felhívás:

Alólrottak folyó évi őszén Nagyváradon fogyasztási szövetkezetet óhajtanak létesíteni, melynek célja lesz a tagok háztartásához szükséges cikkeknek és élelmi szereknek előnyös beszerzése.

Ezen cél megvalósítása végett a szövetkezet nyílt üzletet állít, s az előkészítő bizottság által erre nézve tett elő tanulmányok, s a beszerzett adatok a legalaposabb reményt nyújtják arra nézve, hogy az üzlet jó minőségű árukat megfelelő mérsékelt árakban szolgáltatván a tagoknak, s mellett jelentékeny előnyöket nyújthat esetleg az árak részbeni visszatérítésével is.

A szövetkezet azon cikkekre nézve, melyeket üzletében nem árusíthat, kedvezményeket eszközöl ki tagjai részére az elárúsítóknál, s általában minden irányban igyekszik tagjainak kedvezményeket biztosítani.

A szövetkezet tagjaiul jelentkezhetnek a Nagyváradon és környékén lakó, köz- és magán tisztviselők s alkalmazottak továbbá ügyvédek, orvosok és mérnökök és ilyenek özvegyei.

A ki a szövetkezetbe belépni óhajt legalább egy üzlet részt kell jegyezni. Őt üzlet részről többet senki nem jegyezhet.

Benkő közeledek Önhöz, bizonyára elfordul tőlem, így nem tette, nem tehette azt. Szerettem Kegyet, ez kimentí alakoskodásomat. Nemde megbocsát nekem ezért, s a fájdalomért is, mit — mint Barna József ígéretem be nem tartásával okoztam, — de mit — ha ön is úgy akarja — mint Benkő Ferencz fogok jóvá tenni.

— Hát nem rosszul sejtettem, — szólt most boldogságtól kipirult arczczal, ragyogó szemekkel Józsa, — Benkő s Barna nem tudtam egymástól elkülöníteni, hogy miért, nem tudom. E három alak — mert, hogy ön állt azon este száguldó lovaink elé, azt nem késtem s azt hiába is tagadná, — a pesti gavallérban Barna Józsefben összpontosul.

— Hát megbocsát és szeret?

— Én igen, de mit szól apa?

— Az öregot becsapjuk, még ma elutazom s holnap sürgönyöz önöknek Barna, jelentve érkeztét. Megkérem a kezét s midőn az öreg ur beleegyezett, elmondunk neki mindent.

— De hát a szakál? Erről azonnal ráismer a papa.

— Levágom.

— Kár érte!

— Érte százszor nagyobb áldozatra is képes vagyok.

— Isten Onnel!

— A viszontlátásra!

Másnap Benkő csakugyan megérkezett Barna József barátjával, kitől nevet kölcsönzött, hogy imádottjához közel juthasson. Az öreg Arányi kibékült vele s áldását adta frigyére.

Egy üzletrész értéke 10 frt, mely vagy egyszerre, vagy pedig 5 havi egyenlő részletben, az alakuló közgyűlés által megállapítandó határ időkben fizetendő be.

Minden üzletrész után az aláírásakor egy korona szervezési költség címén az iv tartó kezeihez lefizetendő.

A szövetkezeti üzletnél a tagok havi hiteleinek megállapítására a jegyzett üzletrészek értéke lesz irányadó.

A szövetkezet csak akkor alakul meg, ha legalább 500 üzletrész jegyeztetik, s ez esetben alulírottak kötelesek folyó 1898 évi október hó végéig a tagokat alakuló közgyűlésre összehívni.

Ha pedig folyó évi október hó 5-ik napjáig 500 üzletrész jegyezve nem lesz, akkor az alakuló közgyűlés összehívásának mellőzésével — a szervezési költség címén begyűlt összegnek az eddigi tényleges kiadások levonásával mutatkozó maradványa jótékony célra fog fordíttatni.

Felkérjük az érdeklődőket, különösen a Nagyváradon lakó tisztviselőket, kikre a szövetkezet megalakulása feletle nagy fontossággal bír és egy régóta táplált közóhajtsást van hivatva teljesíteni, hogy saját érdekekben minél több üzletrész jegyzésével a szövetkezet létesítését biztosítani sziveskedjenek.

Nagyváradon, 1898. évi július hó 1-én.

Papp Miklós, Kaali Nagy Endre, Bary József, Schöpflin Ágoston, dr. Vallner Ödön, Millye Gyula, Velyáczy Gyula, Debreczy Imre, Krüger Viktor, Tatár Zoltán, Ficzek Lajos, Rutter Emil, Kovács Dénes, Gálbory József, Soós Jenő.

Lapunk t. olvasóit — kik a nyár folyamán bárhova nyaralni mennek és a lapot oda jártni akarják — figyelmeztetjük, hogy ebbeli szándékokat illetve címüket a kiadóhivatallal tudassák. Lapunk kiadóhivatala készséggel fogja a kívánt helyre elküldeni a példányokat.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időkben 50 kr.

* **Paulai Szent Vincze ünnepe.** Tegnap ülték meg a Szent Vincze irgalmas nővérek alapító védszentjük: paulai Szent Vincze ünnepe, aki midőn a törökök rabságából kiszabadult, egész életét a szegény szenvedők segélyezésére szentelte. Ki ne ismerné azokat a szürke ruházatú szelid apáczákat, kik az iskolákban, vagy a betegek mellett szolgálják önfeláldozással a humanizmust. A dr. *Nogáll* János tetsz. püspök által alapított Szent Vincze intézet díszes kápolnájában az ünnepet tegnap nagy fénytel tartották meg. A szépen feldíszített kápolnában reggel 6 órakor csendes misét olvasott. Délelőtt 10 órakor *Fetser* Antal pápai káplán, püspöki titkár tartotta az ünnepélyes szent misét és *Halász* Gyula szeminariumi aligazgató prédikált. Az ünnepélyes Istentiszteleten a hivek nagy számmal voltak jelen.

* **Visszatért zarándok.** Az öt magyar zarándok nőről, kik május 5-én elhúdtak a szt. László plebániáról Lourdesba, többször megemlékeztünk. Csodálatosan sikerült merész utjuk. A napokban jött haza közülök az egyik, vonaton, a többi csak gyalog akarja folytatni az utat haza is. Milanó körül járnak mostan. A ludi szervezetek főnöke elküldte őket vasúton Sambery-be, hová a plebániáról újabb 50 frt lett nekik küldve, de ők a tiszta francia városban nem tudva megértetni magukat, tovább állottak, mielőtt az újabb pénzküldeményt

átvehették volna. Át mentek Olaszországba, hol mindenütt szíves vendégszeretettel adnak nekik szállást és ételt. Ismerőseiknek tehát nem kell aggódni miattuk, sem el gyöttrődve nincsenek, sem szükségét nem fognak látni. Körülbelül a jövő hó elején kerülnek majd haza.

* **Kinevezések.** Farkas Gerő nagyváradi városi járásbírói bírót a nagy-szalontai járásbíróhoz járásbíróvá, Nagy Dezső szolnoki törvényszéki jegyzőt a nagyváradi törvényszékhez albiróvá nevezte ki ő Felsége a m. kir. igazságügyi miniszter előterjesztésére.

* **Kertészeti kiállítás Debreczenben.** Október hó első felében érdekes látivaló lesz Debreczenben. Az országos kertészeti egyesület szokásos évi kiállítását Debreczenben fogja megtartani. A kiállítás helye a nagyerdőn lesz, ott állítják ki a virágokat, konyhakerti növényeket és a kertészet ágához tartozó egyéb dolgokat. Az érdekes kiállításon a nagyváradi kertészek is részt vesznek s bizonyára elismerést aratnak kiállított növényeik és tárgyaikkal.

* **Borzasztó tévedés.** Homonnán gróf Andrássy Sándorné ma majdnem áldozatul esett egy inas könnyelmű gondatlanságának. Az ebédhez ugyanis ásványvíz helyett tévedésből kén-savat adtak s a grófné erős belső sérüléseket szenvedett. Szerencsére azonnal észrevették a tévedést és gyorsan orvost hívhattak. Ennek köszönhető, hogy a grófné már minden veszélyen túl van. A gondatlan inast elcsapták.

* **Kedvezmény meghosszabbítás.** A kereskedelmi m. kir. pénzügyminiszter hozzájárulásával a Bihar-Szilágyi olajipar részvénytársaság mező-telegdi gyárai részére engedélyezett állami kedvezmények hatályát 1898 év végéig meghosszabbította.

* **Veszedelemes ölelés.** Tala István borgóbesztercei lakos valami földosztás miatt régebbi idő óta haragosa sógorának, Pavel Lukának. A harag tartós volt s az ellenfelek csak várták az alkalmas pillanatot, a mikor egymással számolhatnak majd. Az utolsó oláh ünnepen Péter és Pál napján, a két sógor a korcsmazstal mellett találkozott. Egy ideig farkaszemet néztek s midőn ezt megunták, szóváltásba egyedtek, amire Tala fölugrott és sógorát megölelve oly jó izütt harapott sógora orrán, akár csak savanyított uborka lett volna az. Midőn Luka észrevette, hogy szaglási szervét megcsontították, viszonzta az ölelést, s nem kisebb harapást intézett rokona orra ellen. Miután a két gurmán magához tért, — rövid orral ugyan — az orvoshoz sietett s visum repertummal kezükben keresetet indítottak idegen vagyon rongálás és súlyos testi sértés czimén egymás ellen.

* **Alapszabály megerősítés.** A Rimaszombati katolikus öngyelző jótékonyági egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszter megerősítette.

* **Kihalaszták a Körözből.** A Körözs legutóbbi áradása alkalmával a közeli Szent-János községben nyolcz darab nagy gerendát fogtak ki a vízből, melyek szép értéket képviselnek. Egy-egy szálfá ugyanis 6 öl hosszú. mindegyiken R. V. bélyeg van. Az előljárásság kellő igazolás mellett tulajdonosának visszaszolgáltatja.

* **Megfagyott pásztorfiúk.** Máramaros vármegye tisztii főorvosa azt a hivatalos jelentést kapta Szinevér községből, hogy az egyik közeli havason a csendőrs két 15—16 éves pásztorfiút talált, akik az éjszakai dermesztő hidegben megfagytak.

* **Megölte az anyját.** Egy félőrült siheder borzalmas tettéről ad hirt székelyszerű levelezőnk: Özvegy György Sándorné, Jóska nevű eszelős fia a napokban tért haza Boszniából. A fia mintegy 2—3 forintot hozott magával, amit takarékos édes anyja elszedett

az eszelős fiutól. Vasárnap valami mulatságra készültek a faluban, a mire Jóska is el akart menni és kérte anyját, hogy adja oda a pénzét. A szegény asszony rosszabb napokra akarta eltenni a pár krajczárt és megtagadta a fiu kérését.

— Megölöm azt a vén asszonyt, ha ide nem adja a pénzem — mondta a fiú, mikor délután ismét hazafelé ment a pénzért. Otthon aztán egy nagy konyhakéssel megrohanta a szegény öreg asszonyt s addig szurkálta, míg meg nem halt. A véres tett után, átszölt a szomszédnak:

— Ezt a kis dolgot elvégeztem volna.

Azután pedig kiült a ház elé s az oda tóduló tömegnek nyugodtan beszélt el rémtettét. Majd a legnagyobb közönnyel sétált vasra verve a csendőrlaktanyára.

* **Elloptak a cigányok** Nem valami jó ajánló levél senkinek, ha neve bele kerül a Rendőri Közlönybe, mert alig ha kerül itt külön társaságba, mint a kiknek becses holléte után a törvényszék, vagy legalább a főszolgabíró érdeklődik. Szegény kis *Szedlák Zsuzsa* még alig érte meg háromszor a tavaszt, már is országosan körözik. A kis csöpség ugyan még nem tett semmi bűnösét, mégis ott a neve a gazembereké között. A szegény kis lány Nagyváradon a szülei házából június hó 10-én eltűnt, azt gyanítják, hogy a cigányok lopták el. Az elveszett gyermek pedig éppen nem illik be a cigány pereputyba, haja szőke, szemekék, arczbőre feltűnően fehér.

A gyorsvonat kerekei alatt.

— Karambol gyorsvonat és hajtány között. —

A magyar államvasutak vonalain nem olyan gyakori a vasuti szerencsétlenség, mint pl. az angol vasutakon; de azért évenként nálunk is sokan esnek áldozatul a hatalmas modern közlekedési eszköznek.

Sok szegény család veszti el gyámolítóját, fenntartóját a vasuti szerencsétlenségek által s számtalanszor belevegyül a nagy forgalmi zűrzavarába a súlyosan sebesültek jajja, a haldoklók halálhőrgése.

Hétfőn éjjel különös, ritka vasuti szerencsétlenség történt a nagyváradi-kolozsvári vasut vonalon, Mező-Telegd és Fugyi-Vásárhely között.

Egy szerencsétlen pályafelügyelő egyszerű hajtányával szembetalálkozott a gyorsvonattal.

A szegény embert a kórházban ápolják s csak a véletlennek tudható be, ha sikerül megmenteni s nem szaporítja a vasutak áldozatának a számát.

A szerencsétlenségről tudósítónk a következőket írja:

Hétfőn éjjel 2 óra tájban Pál János mező-telegdi pályafelügyelő egy vasuti hajtányon igyekezett haza. A könnyelmű ember már régebben szolgál a vasútnál s még sem vette figyelembe, hogy ez időben jön Kolozsvár felől a gyorsvonat Nagyváradra s addig nem érkezik be hajtányával Mező-Telegdre. Így futott a szerencsétlen a halál torkába.

Alig hagyta el a pályafelügyelő Fugyi-Vásárhelyet, egy kanyarulatnál rémülve vette észre, hogy alig 100 méternyire iszonyú sebességgel rohan felé az 501. számú gyorsvonat. A szegény ember a rémülettől teljesen elvesztette minden erejét és öntudatát.

Még egy pár másodperc s a mozdony elérte a szerencsétlen hajtányt s *iszonyu erővel kihajította a pályatestről.*

A sötétben a mozdonyvezető nem látta, hogy a gép előtt egy ember élete milyen ve-

szedelemben forog, csak a nagy roppanásra vette észre a bajt s megállította a vonatot.

A szerencsétlen pályafelügyelő a hajtányval együtt kivágódott a pályatest mellé s *oly szerencsétlenül esett, hogy az erős lökés éppen egy távirtdarabhoz csapta.*

Azonnal felvették az elalélt s véres embert a vonatra s beszállították Nagyváradra a kórházba, ahol gondos ápolás alá vették. Igen sok sérülést szenvedett telve sebekkel, de legsúlyosabban a fején és térdén sérült meg. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Az erős hajtány darabokra van szétlörve.

EGYESÜLETEK.

Állatbiztosító egyesület. Pocsaj községben kölcsönös állatbiztosító segély egyesület alakult. Az egyesület célja, hogy az ottani gazdák csekély befizetéssel kölcsönösen biztosítják egymás között, miszerint igavonó állataik ha elhűl, bizonyos segélyösszegben részesülnek. Az egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

TANÜGY.

A Slöjd-ről.

Nap mint nap jobban belátják az iskolai hatóságok a slöjdnek gazdasági fontosságát s azt, hogy habár nem a tantárgyak heti óráinak keretében, hanem tanórák után hetenkint egy-két órát fordítva a kézügyességre, nemcsak nem fokozza a »tultermelést«, hanem felvillanyozza a gyermeket a szellemi munka közben alkalmazott és korához mért testmozgás.

A gyermek rajong érte; örül, hogy ő a formátlan anyagból formás tárgyat, bármily egyszerűt, képes előállítani. Közönetet mondog azért e helyen is Nagyvárad város Tanácsának a részünkre kiutalt segélyért, melylyel lehetővé tette a slöjd-oktatásban való kiképeztesünket. Meg vagyok győződve, hogy ha a nemes Tanács következetesen tovább is megy és felállít minden városrészben egy-egy iskolai műhelyt, kevesebb időt fognak tanítványaink az utcái csavargók társaságában tölteni; nem romlanak el erkölcsileg s leszoknak az istenkáromlás és más veszedelmes bűnökről.

A munka nemesítő hatását sem fogja senki tagadásba venni s eltekintve attól a kis haszontól, mit a háztartásban felhasználható tárgy elkészítése okoz: a gyermek megszokja, megszereti a munkát, a hasznos foglalkozást.

Az ország minden részéből 80 tanítónő és tanító van jelen a slöjd-tanító tanfolyamon. Az agyag, karton és gyalapad-munkát tanulják négy csoportban, mert mi (nagyváradiak) másodévesek külön foglalkozunk és fokozatosan nehezebb tárgyakat készítünk a csapolások és fakötések köréből. — Naponkint d. e. 8—12-ig, délután 2—6-ig foglalkozunk a műhelyben, közben elméleti előadást hallgatunk a kézügyesség elterjedéséről, szervezetéről és mai állásáról Európa különböző államaiban. — Nagyon biztató és tanulságos dolgok ezek, melyek arra serkentenek, hogy a magunk körében kövessük a lehető a kézügyesség tautításának iskolánkban leendő meghonosítása érdekében.

Itt Budapesten a legfelsőbb körök méltatják figyelmükre a slöjdot; több iskola működik pompásan felszerelve s áldásos hatása már is észlelhető. — Naponkint vannak vendégeink. Meglátogattak bennünket több ízben: Ngos. Veredy Károly pestmegyei kir. tanfelügyelő, Méltós. Axaméthy Lajos min. tanácsos — a közoktatási miniszterium részéről; tanárjuk vezetése alatt a szakrajztanfolyam hallgatói s még sokan. — Mindez a slöjd paedagogiai fontossága és gyakorlatiassága mellett bizonyít, mit magunk részéről is tapasztalva örvendünk azon, hogy városunknak e célra fordított kiadásai nem fognak kárba veszni, hanem szerzett ismereteinket városunk ifjúsága javára hasznosan fogjuk kamatoztathatni.

Budapesten 1898. július 18.

Kitűnő tisztelettel:

Mártonffy Zoltán.

SZÍNHÁZ.

Szinköri hírek. Holnap csütörtökön *A hun utódok*, Váradi Antal gyönyörű nyelven megírt szomorujátéka kerül színre, a melyben az igazgatóság jeles két vendégét *Fái Szerénát* és *Ivánfit* egyszerre lépteti fel. Fái Sz. Polydorát, Ivánfi Csabát játsza. Kivülök a drámai személyzet legjobb erői rész vesznek az előadásban s a főbb szerepeket Hatala Gy., Laczkó A. Bartos, Hornyánszky, Janovics, Kassai, E. Kovács, Szentgyörgyi és Tompajátsszák.

Heti műsor.

Szerda: Zsidónő.
Csütörtök: *A hun utódok.* (Fái Szerénával és Ivánfival.)
Péntek: Lili.
Szombat: Stuart Mária. (Fái Szerénával.)
Vasárnap:) d. u. Bőregér.
) este. Czigány. (Fái Szerénával.)

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Polgári tanács.

Előadó: *Dr. Járossy Károly.*

1779. Schwartz F. Mór — Dengl Béla.
1712. Rethi S. utóda — Farkas László.
1713. Ifj. Kiss Péter — Kiss Péter.
1735. Ignacza Szavéta hagyatéka — Molnár Imre.
1751. Kasava Petru hagyatéka — Molnár Imre.
1750. Ibireza Ádám hagyatéka — Molnár Imre.
1752. Kohn S. H. — Omaszca Gyula.
1757. Lipovana takarékpénztár — Gábor Vaszal.
1785. Braun és Politzer — Algya Ilie.
1791. Kir. kincstár s. t. — Szergyán Éva.
1795: Papp Jusztin — ifj. Vincze Miklós.
1802. Fischer M. s. t. — Thurzó Károly.

REGÉNY-CSARNOK.

40.

ELŐRE!

Neidegg után fordította: Tátraházi R. P.

Az egész ügy nagyon kellemetlen volt. Azok a kifejezések, a melylyel az állami titok megsértéséről beszélt, nagyon kellemetlenül érintették. »Ahhoz még a mit Waldheimmel tesznek, még más is jön, — gondolta magában. — A dolgot mindenesetre meg kell vele beszélnem; talán tud valamit a mi irányt adhatna, hogy az árulót keressük. Felfedezzük a gazembert, nem csak az ő, hanem az én érdekem is így kívánja.«

Ez volt tehát az ok, mely őt Hohanegbe hozta, hol Waldheim igen hidegen fogadta, mint máskor is. Tüzes természete egész hevével beszélt el a dolgot az őrnagy. Élénk előadása gyakran eltért a nyugodtságtól, a melyet a másik megőrzött.

— Eddigél magam sem vagyok képes elgondolni, hogy mit tegyünk — felelte Waldheim Haldenschwangnak. — Hogy itt titok megsértéséről vagy lopásról van szó, az bizonyos, hogy azonban miképp? hogyan történt, nem igen könnyű megállapítani. Én ugyan visszatérésem után tüstént megmondtam önnek azon nézetemet, hogy Boretzkyvel nem tanácsos sokat érintkezni.

— Csak nem akarja ezzel azt mondani, hogy én követtem el az árulást? — kiáltott fel Haldenschwang.

— Mire gondol báró ur? — felelte Waldheim szokott mosolygásával. — Ön természetesen minden gyanun felül áll. Azonban az olyan emberek, a kiket hazájuk eltaszított, mint Boretzky is, a kik kénytelenek új hazát keresni, szülőföldük iránt engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetnek. Nem első eset, hogy az ilyen személyek egy kis pénzért sok mindenre az árulásra is képesek lesznek.

— «Kitaszítva», az nagy szó kegyelmes ur. Azt eliheti Excellentiád, hogy ilyen eltaszítottakkal nem szoktam értekezni.

— Most az egyszer azonban meg kell engednie, Haldenschwang báró, hogy Boretzkynek önkénytelenül kellett körükből.

— Ostobául cselekedett, de nem tisztességtelenül. Ezt nem mindenki mondhatja el magáról — tette hozzá az őrnagy élesen. — Habár Oroszországot mely szívesen fogadta, megszerette, gazemberségre soha sem vetemedik, hogy neki szolgáljon. Még annyira, ragaszkodik hazájához, hogy miután viszonyai javultak, arról gondolkodik, hogy visszatérjen. De különben is hogy vihette volna véghez, hogy és mit csinált volna, hogy tölem a titkot elcsalja.

— Ön nem hallott még fizetett tolvajokról, szolgákról? Ha tudnók nem törnénk a fejünket, hogy miképp, hogyan történt? jegyzé meg Waldheim szuró hidegséggel, mely Haldenschwangot egészen kihozta sodrából.

— Nos Excellentiád — felelte reszketve a haragtól — ha ön ezt tartja az olyan emberről, a kit az orosz nemzet csak befogadott, mit tart akkor a született oroszról? Azt hiszem az veszedelmes feltevés lenne.

Waldheim felugrott, a dühtől felfehéren állott a báró előtt.

— Ki kérem magamnak, hogy nőm nevét a játékba hozza báró ur. A báró érezte, hogy túl ment a határon, becsületes katonai őszinteséggel ismerte be hibáját.

— Bocsánat Excellentiás uram! Igaza van! ezt nem lett volna szabad magamnak megengednem. Azonban nincs idegrázóbb, mintha ismeretlen, láthatatlan ellenséggel állunk szemközt és így nem is sejtjük, merre kellkapkodnunk.

— Ez éppen úgy áll reám nézve mint önre nézve — felelte Waldheim nyugalmát visszanyerve. — Lehetséges, hogy mindkettőnk carrierje veszélyben forog. Ha bármi módon nyomra jutok, biztosítom ön lesz az első, a kit tudósítani fogok.

Haldeschwang érezte, hogy ezennel udvarias formában el van bocsátva. A villás reggelire való hideg meghívást nem fogadta el, csak azon óhajításának adott kifejezést, hogy mielőtt haza megy, szeretne Waldheimné asszonnyal beszélni.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Becses ajándék Szegednek.

Szeged, július 19. (Saját tud. táv.) Városszerte nagy örömet és lelkesedést keltett az a hír, hogy Munkácsy Mihályné a honfoglalás kartonját a városnak ajándékozta. Még nem határozott a város az iránt, hogy hová függesszék a becses kartont.

Házkutatás egy orvosnál.

Budapest, jul. 19. (Saját tud. táv.) Tóth Ödön kórházi orvos lakásán, az ellene legutóbb felmerült terhelő gyanúok alapján házkutatást tartottak. Oly természetű bűnjelre akadtak, amelyek a gyanút tökéletesen beigazolták. Említett orvos ugyanegy és azonos azzal a többször leleplezett egyénnel, aki orvosi diploma nélkül szerepelt orvosként, valamint a Hentzi-szobor elleni merénylőkor is a feladó szerepét játszotta.

Zola pöre.

Budapest, július 19. (Saját tud. táv.) Párisból távirják: A Versaillesben történt tegnapi tüntetések alkalmával 27 letartóztatást eszközöltek; a letartóztatottak közül hetet továbbra is fogva tartottak. Több lap megemlíti, hogy Zola ezen a nyáron a külföldre szándékozott utazni és azt mondják, hogy ez az egyetlen

módja, hogy haladéktalan letartóztatását elkerülje és ily módon az esküdtbíró előtt tárgyalandó újabb pörét októberig elhalasztászik.

Deroulede és Hubbard párbaja.

Budapest, július 19. (Saját tud. táv.) Párisból távirják: A Zola-pör tárgyalása után *Deroulede* és *Hubbard* között kardpárbaj volt a st.-cloudi parkban. (Hubbard megsértette a tárgyalás alatt Deroulede egy barátját Maurice Habert-t, ami miatt kölcsönös inzultus következett.) Minthogy Hubbard balkezével megkapta Deroulede kardját, a segédek a harcot megszüntették és elhatározták, hogy jegyzőkönyvet vesznek fel, amelyben Hubbard-t diszkvalifikálják. A jegyzőkönyv konstatálja, hogy Hubbard a balkezével megkapta Deroulede kardját és kijelenti, hogy Hubbard segédei erre pisztolypárbajt indítványoztak, de Deroulede segédei kijelentették, hogy tekintettel a kardpárbajnál történetekre, Hubbard ellenében többé nem viselhetik a segédi tisztet.

Elfogott angol vadász.

Budapest, július 19. (Saját tud. táv.) Londonból a Reuter-ügynökségnek jelentik: Simlából e hó 17-éről: Egy Cobbold nevű angolt, a ki hír szerint engedélyt kapott az orosz kormánytól, hogy a Pamir-vidéken vadászson, azon a tájon, ahol a Macghab és az Oxus egyesülnek, a bokharai Emir rendeletére elfogták.

Tüzevész.

Budapest, július 19. (Saját tud. távirata) Sunderlandből sürgönyzik: Tegnap este 10 órakor itt nagy tüzevész tört ki. 1 órakor éjszaka három után állott majdnem egészen lángokban és a tűz mindinkább terjedt, mert a rendőrök segédkezése dacára is eredménytelen maradt a tüzoltók fáradozása. 30 üzlet teljesen porrá égett. A kárt 9—10 millióra becsülik.

Szabálytalanul kezelt köztulajdon.

Budapest, július 19. (Saját tud. táv.) Kopenhágából sürgönyzik; Holm, a községtanács alelnöke, a folkething socialista töredékének tagja, a községi vagyonnak szabálytalan felhasználása miatt hivatalát az ez ügyben megindított vizsgálat befejezéséig letette. Larsen ház-alkuszt ma este ugyanez ügyben letartóztaták.

A háború.

Budapest, július 19. (Saj. tud. táv.) Londonból sürgönyzik: A Reuter-ügynökség *Manilából*: *Aguinador* igen nehéznek tartja Manila elfoglalását az erődítvények miatt. Az amerikaiak újabb csapatokat várnak és a hadműveleteket valószínűleg csak az esős időjárás és a nagy hőség elmultával, szeptemberben kezdik meg. Manilában nincs liszt, ellenben több hónapra való tengeri és hús van.

Budapest, jul. 19. (Saját tud. táv.) Madridból sürgönyzik: Correa tábornok nadügyminiszter Santiago de Cuba kapitulációjáról Blanco tábornoktól a következő táviratot kapta: Toral tábornok arról értesít, hogy az aláírt kapituláció felőleli a santiagoói had-osztály egész hadseregét és hadi anyagait. Az Egyesült Államok kötelezik magukat a csapatok hazaszállítására és a helyőrségükhöz leg-

közelebb eső kikötőben fogják hajóra szállítani őket. A tisztek magukkal vihetik fegyvereiket, valamint — a legénységhez hasonlóan — a tulajdonukat képezhető holmikat, továbbá a katonai leltárakat és okiratokat. Az önkéntesek a szigeten maradhatnak, ha átadják fegyvereiket és megígérik, hogy nem harcolnak többé az Egyesült Államok ellen. A spanyol csapatok teljes hadi tisztességgel fognak kivonulni Santiagoból és a fegyvereket bizonyos meghatározott helyeken fogják lerakni. A fegyverek felől az amerikai kormány fog rendelkezni. A kapitulációban a haditengerészet is benn foglaltatik.

KÖZGAZDASÁG.

A műtrágyák elhíntése és alátakarásáról.

A műtrágyák elhíntésénél arra kell törekedni, hogy azok egyenletesen jussanak a talaj felületére, mert csakis ez esetben várhatjuk azt, hogy azok a talajban is egyenletesen oszoljanak el, s minden növény a szükséges tápanyagot megkapja. Ha az elszórás egyenetlenül történik, akkor bekövetkezik az, a mi beállt akkor, a midőn az istálló trágya nem lesz azonnal elterelve, hanem hosszabb ideig kupanokban áll, t. i. a vetés egyenlőtlen fejlődése és érése, minthogy azokon a helyeken a hova több tápanyag jut, a növény bujábban fejlődik, nehezebben érik, mint az oly helyeken, a hol kevesebb tápanyagot talál.

Másrészt azonban, ha a műtrágya egyes helyekre nagyobb mennyiségben jut, itt a növényeket ki is égetheti, minthogy a talajban a tápanyagok tömény oldatot képeznek. De beállhat az az eset is, — különösen a homok talajokon, hogy a talaj nem tudja a műtrágyában foglalt tápsókat teljesen lekötöni, s így azoknak egyik része a víz által mélyebb rétegekbe mosatván ki, veszendőbe megy. Már most hogy a műtrágya minél egyenletesebben legyen elszórható, annak lehetőleg finom poralakúnak kell lennie. Ha tehát azt látjuk, hogy a vásárolt műtrágya nem képez eléggé finom port, úgy azt az elhíntése előtt porlítani kell. Porlításra leggyakrabban szorulnak a chilisalétrom és a kálisók, a melyek szállítás közben a levegőből vizet vonván magukhoz, a zsákban összetapadnak és csomósodnak. A csomókat fejsze fokkal kell szétveretni, vagy pedig — ha rendelkezésre áll — egy őrlő malommal kell a műtrágyát újból megőrlni. Ha az ily összeapadásra, összecsomósodásra hajlandó műtrágyákat a megőrlés után hosszabb ideig elakarjuk tartani, úgy keverjük össze őket tőzeggel, a mely az összetapadást meggátolja. A superfoszfátok szintén összecsomósodnak, a csomók azonban már kézzeli nyomásra is könnyen szétporlanak.

Ha valamely műtrágyából csak kisebb mennyiséget akarunk elszórni, úgy célszerű lesz azt száraz homokkal, finom száraz földdel vagy fűrészporral összekeverni. Az összekeverésnek azonban tökéletesnek kell lenni, amit úgy érünk el, hogy a keveréket földrostan néhányszor átrostáljuk.

Az elszórás lehet végezni kézzel, vagy géppel. A kézzeli elszórásra lehetőleg szélcsendes időt kell kiválasztani, nehogy a szél a finom alakú trágyát elhordja. Az elhíntést legcélszerűbb korai reggeli órákban, amidőn még a föld harmatos, végeztetni.

Minthogy a kézzeli elhíntésnél a beszórt terület nem igen látszik meg, célszerű oly módon eljárni, hogy az első munkást pár lépésnyire követi a másik, ezt a harmadik s így tovább, hogy a munkás lássa mily szélességben hintette el az előtte járó a trágyát. Az utolsó munkás után egy ember jár vesszőkkel s a betrágyázott terület határát megjelöli.

A trágyaszóró gépek a műtrágyát a talaj felületére szórják el. Használatuk ott ajánlatos, a hol évente nagyobb mennyiségű műtrágya lesz felhasználva, — minthogy munkájuk gyorsabb és aránylag olcsóbb, mint a kézzeli elszórásé s előnyük az is, hogy szelesebb időjárásban is használhatók.

A műtrágyákat akár kézzel, akár géppel lesznek is azok elszórva — lehetőleg sima felületű talajra kell elhinteni; ez okból tehát célszerű leendő a betrágyázandó területet a műtrágyák kiszórása előtt lehengereztetni.

A műtrágyákat a talajba kell bele juttatni s nem szabad azokat a talaj felületén hagyni. Az alátakarásnál a műtrágyáknak mélyebb rétegbe kell jutnia és pedig két okból. Elsőben is azért, mert a műtrágyának a talaj nedvesebb rétegébe kell kerülni, a hol elégséges víz van arra, hogy a tápanyagok feloldódjanak. Már pedig a talaj felső rétege mindég a legszárazabb s így azon rétegben a feloldás legnehezebben megy végbe. Másrészt azonban a tápanyagoknak oly mélyre kell a talajba jutnia, hogy azokat a növények gyökerei azonnali megtalálják. A gyökerek pedig nem a talaj felső rétegében, hanem a mélyebben fekvő rétegekben fejlődnek.

Az elmondottakból tehát következik, hogy csekély fogasolással már jobban célt érünk, de legmegfelelőbb az alátakarást gruberral, vagy pedig ekével végeztetni. A szántás vagy gruberozás után pár napra, a midőn a pápsók a talajban már feloldódtak, célszerű leendő a talajt még egyszer erősen megfogasoltatni.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, július 19.
Buza őszre	8.35
Buza tavaszra	4.34
Tengeri	5.24
Rozs őszre	6.53
Zab őszre	5.53

Értéktőzsde

Az irányzat gyenge.	
	Budapest, július 19.
Salgótarjáni	622.—
Waggon-kölcson	244.—
Villamos vasut	258.—
Oszták hitel	359.80
Magyar hitel	395.89
Allamvasut	360.—
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	253.—
Magyar jelzalog	250.—
Magyar leszámítoló	261.60
Iparbank	107.—
Budapest közuti	381.—
Kereskedelmi	1435.87

Az irányzat gyenge.	
	Bécs július 19.
Oszt. hitel	359.75
Magyar hitel	396.—

Allamvasut	360.38
Birodalmi márka	58.83

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. július 19-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.85
Magyar koronajárdék	99.—
Magyar vasuti kölcson aranyban 4,10%	119.50
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2,10%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.80
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	158.—
Tiszabályozói és szegedi sorsjegyek kölcson	139.75
Oszták járdék papírban	101.50
Oszták járdék ezüthben	101.50
Oszták járdék aranyban	121.50
Oszták korona járdék	100.75
1860. Oszták államsorsjegyek	142.—
Oszták magyar bankrészevény	910.—
Magyar hitelbankrészevény	375.—
Oszták hitelintézeti részevény	359.20
Páris vista	952.—
Német birodalmi márka	58.85
London viste	119.97 1/2
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.78

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Evadberlet 76. szám. Kishérlet 74. szám

Páros Páros

Ma szerdán, 1898. július 20-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

FEHÉR JÓZSEF vendégfőléptével:

Zsidónő.

Opera 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Császári helytartó	* * *
Arnold gróf	Kassai K.
Isabella	Perényi Margit.
Gilbert de St. Mars. a templom-rend nagy perjele	FEHÉR JÓZSEF.
Albert, parancsnok	Török K.
Eleazar, ékszerárus	Mezei M.
Recha, leánya	Székely Irén.
Theobald	Váradai M.
Tiszt	Landos Albert

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, csütörtökön:

FAI SZERÉNA és IVÁNYI JENŐ vendégfőléptével

A hun utódok.

Szomorujáték.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Figyelmeztetés!

Van szerencsénk az elárusító- és fogyasztó n. é. közönség b. figyelmét felhívni, hogy **eredeti** töltésű **DRÉHER**-féle palaczkos sernek **csakis az tekinthető**, melynek **czimkéje** és **dugója** az itt látható **védjeggyel** van ellátva.

védjegy.

Teljes tisztelettel

BOGNÁR és SZÁNTÓ,

Dréher Antal serfőzdejének főraktára.

